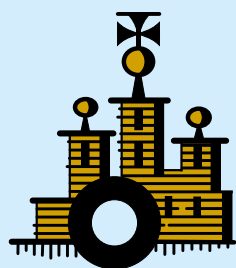

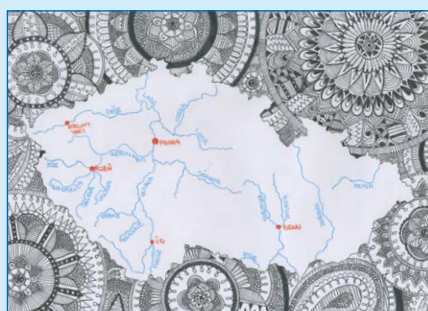
ZPRAVODAJ

24.kk!!!

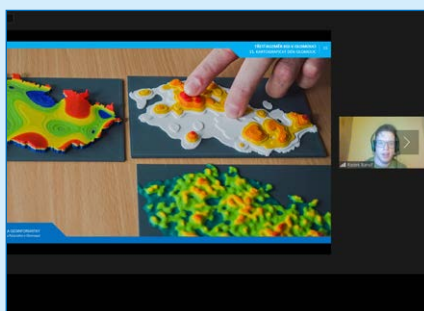
Termín registrace
na kartografickou
konferenci byl prodloužen

• 3 •

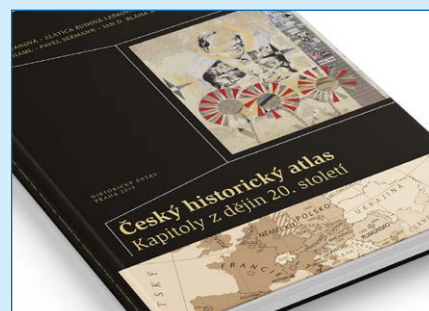
Blíží se uzávěrka soutěže
dětské mapy B. Petchenik

• 2 •

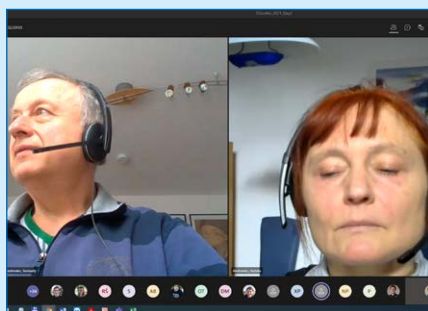
Kartografický den
proběhl online

• 5 •

Český historický atlas
je k dispozici online

• 6 •

Virtuální jarní škola
v Olomouci

• 11 •

Zeměměřická knihovna
VÚGTK

• 12 •

Smutná zpráva
pro GIScience svět

• 16 •

prof. Ing. Jiří Cajthaml, Ph.D.

Nový profesor v oboru Geodézie a kartografie

• 6 •

Slovo prezidenta ČKS

Vážené členky a vážení členové České kartografické společnosti!

Máme za sebou jednu třetinu letošního roku, a tak je asi namísto trochu se podívat, jak jsme ji prožili. I přes poměrně tvrdá opatření proti šíření covidu se nám podařilo uskutečnit **15. kartografický den Olomouc**, který byl jako obvykle naplněn zajímavými přednáškami týkajícími se tentokrát kartografických technologií. Organizátoři se snažili, aby se posluchači a diváci dozvěděli o novinkách i „zajetých“ používaných technologiích na pracovištích, které se kartografií zabývají. A navíc se pokusili i nahradit osobní kontakt setkáváním ve virtuálním prostředí Gather-Town. Za toto jim patří velké poděkování. I když ten osobní bezprostřední kontakt nikdy nemůže nějaká virtualita nahradit. Což samozřejmě všichni dobře z již více než roční zkušenosti víme.

Naše letošní klíčová aktivita je **24. kartografická konference**. Organizátoři intenzivně pracují na její přípravě, ale

pravděpodobně nějakým nedopatřením unikly značné části naší odborné veřejnosti termíny pro přihlášení se k aktivní nebo pasivní účasti. Přitom i vzhledem k postupnému uvolňování opatření proti šíření covidu lze předpokládat (a já v to doufám), že konference bude prezenční, tedy, že se budeme moci potkat osobně (nechci to však zakřiknout). Proto se organizační výbor rozhodl prodloužit termín registrace do pondělí 24. května. A to včetně platby základního konferenčního poplatku. Prosim v této souvislosti všechny individuální i kolektivní členy, aby prodloužený termín využili a přihlásili se k účasti. Když nám navíc budete chtít prezentovat výsledky své práce, bude to skvělé.

Je mi velkým potěšením, že naše komunita má panem prezidentem čerstvě jmenovaného **profesora**. Na tomto místě bych chtěl poblahopřát kolegovi **doc. Jiřímu Cajthamlovi** k jeho úspěšným vystou-

pením před vědeckými radami fakulty a ČVUT a současně mu popřát, aby se mu dařilo v práci i osobním životě. Druhým profesorem, čekatelem na jmenování, je nový člen naší společnosti **doc. Jiří Horák** z Vysoké školy báňské – Technické univerzity v Ostravě, který bude jmenován v oboru geoinformatika. Také jemu bych chtěl veřejně poblahopřát a současně mu vyjádřit poděkování za spolupráci s naší společností.

V tomto čísle **Zpravodaje** je opět mnoho zajímavých informací o akcích, které proběhly, i o těch, které jsou připravovány. A tak doufám, že zde najdete mnoho užitečných informací pro vaši práci nebo že vám Zpravodaj poslouží k tomu, abyste zůstali v kontaktu s naší komunitou.

Vážené kolegyně, vážení kolegové, přeji vám všem hezký jarní den.

Václav Talhofer

prezident České kartografické společnosti

Soutěž Dětské mapy Barbary Petchenik

Upozornujeme, že se blíží uzávěrka současně probíhajícího ročníku soutěže.

Cílem soutěže je **rozvinout tvůrčí vyjadřování dětí o světě** pro zlepšení jejich grafického uvědomění a prohloubit jejich hlubší vnímání životního prostředí. ICA využívá přihlášené práce i k výzkumným účelům, obrázky se objevují na summitech Organizace spojených národů nebo na plakátech UNICEF.

Národní kolo soutěže Dětská mapa pořádá Česká kartografická společnost ve spolupráci s Katedrou geografie Technické univerzity v Liberci.

Z každé země lze přihlásit do **mezinárodního kola** maximálně tři práce z každé kategorie, maximálně však šest prací dohromady.

Téma pro období 2021–2023:

Mapa mého budoucího světa

Soutěžní dílo může být vytvořeno jedním až třemi autory, v případě dvou nebo tří autorů musejí všichni spadat do stejné věkové kategorie (do 6 let, 6–8 let, 9–12 let a nad 12 let).

Hodnocená kritéria: srozumitelnost tematiky – hlavní poselství obrázku, kartografický

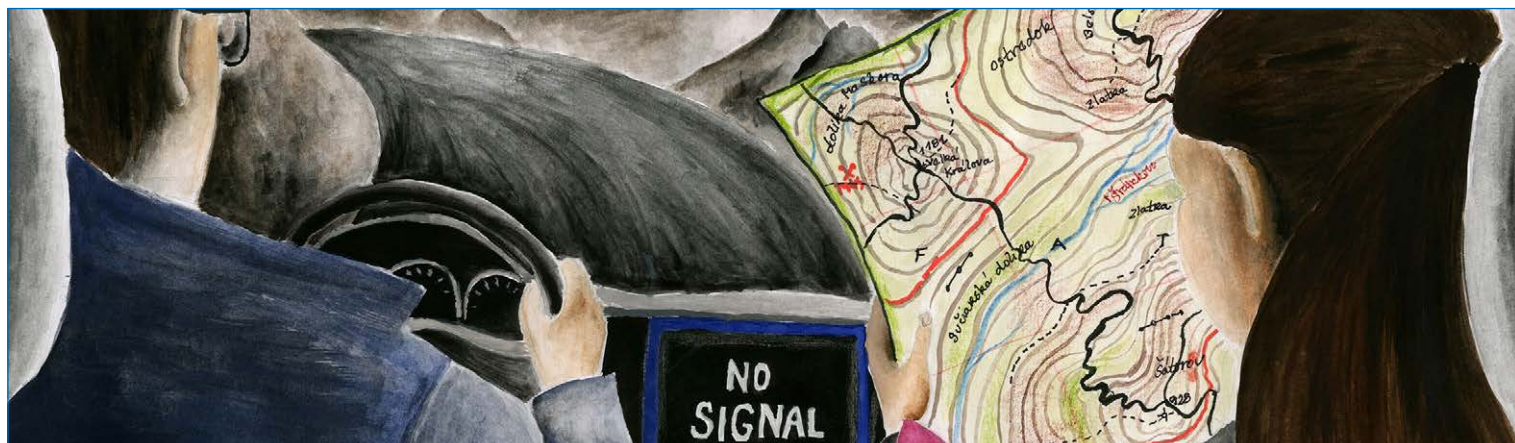
obsah – propojení prvků mapy s tématem soutěže (kontinenty, oceány, mapy, apod. – přiměřeně věku), kvalita provedení a celková estetická hodnota.

Konečná **uzávěrka pro zasílání obrázků je 15. června 2021.**

V případě jakýchkoliv dotazů se, prosím, obraťte na klara.severynova.popkova@tul.cz.

Více informací na [webových stránkách](#).

Alena Vondráková, Klára Severýnová Popková

Pozvánka na 24. kartografickou konferenci

Dovolujeme si vás co nejsrdečněji pozvat k účasti na tradiční konferenci České kartografické společnosti, která se tentokrát uskuteční v Ostravě, a to ve dnech 8. až 10. září. Organizace se ujali kolegové z kateder Přírodovědecké fakulty Ostravské univerzity a mottem konference jsou CESTY KARTOGRAFIE.

Termín registrace byl prodloužen do **24. května 2021** s tím, že při dodržení termínu splatnosti v následně zaslané faktuře bude platit výše základního vložného, které je pro registraci do 24. května 2021 uvedeno. Podrobnější informace jsou k dispozici na [stránkách registrace](#).

Jak uvádí organizátoři, i přes současnou složitou situaci je konference připravována pro **prezenční účast**. Připraveny jsou také zajímavé **workshopy** (jejich nabídka je na další straně). Výše konferenčního poplatku uvedeného v registračním formuláři je základní sazba v případě konání klasické konference a platby převodem do stanoveného data. V případě jiné formy konference (online) z důvodu nepříznivého pandemického vývoje bude poplatek snížen podle snížení nákladů na konferenci.

Přihlaste referát na jedno z témat konference:

- > Teoretické aspekty kartografie
- > Praktická a komerční kartografie
- > Vzdělávání v kartografii a školská kartografie
- > Uživateléské aspekty kartografických děl
- > Webová kartografie
- > Kartografie ve státním sektoru
- > Otevřená data a open source v kartografii
- > Historická kartografie a stará mapová díla
- > Aplikovaná kartografie
- > Technologické trendy v kartografii
- > Kartografie v období pandemie covid-19

Přihlásit můžete i postery.

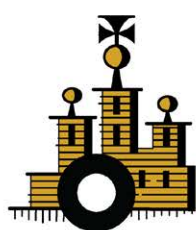
V souvislosti s 24. kartografickou konferencí připravují kartografové Přírodovědecké fakulty Ostravské univerzity také **výstavu výtvarných prací inspirovaných kartografií**. Vystavena budou díla studentů střední umělecké školy AVE ART Ostrava, která je fakultní školou Ostravské univerzity. Zahájení výstavy je naplánováno na polovinu června a výstava bude trvat až do září.

Podrobnosti o zahájení výstavy budou zveřejněny na stránkách kartografické konference.

Více podrobností a rámcový program konference jsou k dispozici na www.24kk.cz.

V případě dotazů, prosím, kontaktujte hlavního organizátora radek.dusek@osu.cz.

Radek Dušek, Alena Vondráková

Česká kartografická společnost
a geografická pracoviště
Přírodovědecké fakulty Ostravské univerzity
zvou na
24. kartografickou konferenci

Cesty kartografie

8.–10. září 2021, OSTRAVA

Přírodovědecká fakulta OU, Chittussiho ulice

www.24kk.cz

Nabídka workshopů konaných v rámci 24. kartografické konference v Ostravě

Organizátoři připravili nabídku následujících tří zajímavých workshopů, kterých se můžou účastníci 24. kartografické konference zúčastnit. Výběr je jen na vás...

VÝUKA KARTOGRAFIE V DOBĚ PANDEMIE COVID-19:

ZKUŠENOSTI, POUČENÍ, VÝHLEDY

Přednášející:

Jiří Cajthaml (ČVUT v Praze)

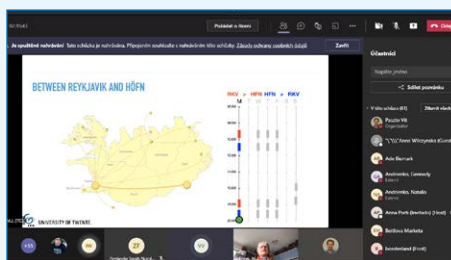
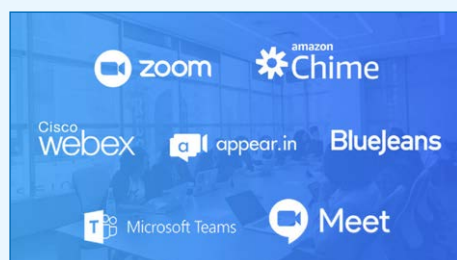
Vít Voženílek (UP Olomouc)

Zdeněk Stachoň (MU Brno)

Workshop vedený formou volné diskuse je zaměřen na metody výuky kartografie v době pandemie Covid-19. Diskutovány budou přístupy k výuce, využití různých platforem pro přednášky a diskuze, získávání zpětné vazby, odevzdávání praktických úloh či ověřování úspěšnosti předávaných informací.

Zazní zhodnocení hlavních výhod a nevýhod vzdálené výuky a budou nastíněny příležitosti do budoucna, které vycházejí ze zkušeností s online výukou. Cílovou skupinou jsou nejen osoby podílející se na výuce kartografie, ale také další zástupci odborné komunity a studenti kartografie a příbuzných oborů.

PREZENTUJTE

INFOGRAFICKY

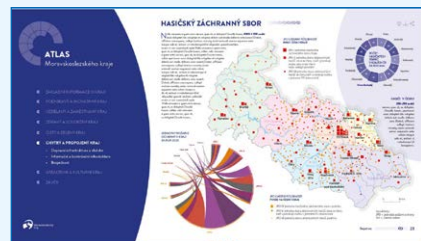
Přednášející:

Jakub Koníček

(UP Olomouc)

Workshop zaměřený na využití infografiky v kartografii – při tvorbě map a atlasů, v kartografickém výzkumu i ve výuce kartografie – naučí účastníky s bezplatně dostupnými zdroji a na online nástrojích, jak je jednoduché infografiku najít, vytvořit a prakticky využít. Formou praktických ukázek, krátkých cvičení a diskusí budou představeny základní principy infografiky, grafického designu a datových vizualizací. Účastníci se naučí vytvářet a publikovat vlastní infografiky v jednoduchých krocích..

TVORBA MAP PRO ORIENTAČNÍ BĚH

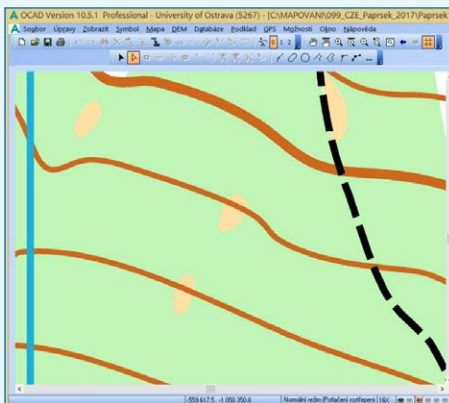
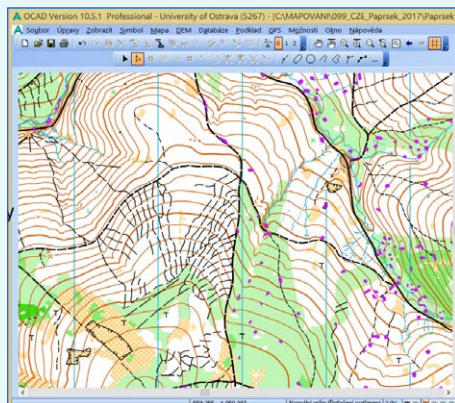
Přednášející:

Luděk Krτίčka

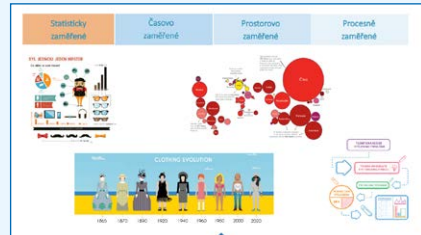
(Ostravská univerzita)

Jak mapy pro orientační běh vznikají? Co všechno obsahují? Jaký se používá software a mapové podklady? Jak se mapuje v terénu? Workshop zaměřený na tvorbu map pro orientační běh se pokusí zodpovědět na výše zmíněné otázky. Kromě získání teoretických znalostí si účastníci budou moci vyzkoušet tvorbu mapy na vlastním tabletu/mobilním telefonu.

Vytvořte příběh – vytvořte infografiku

15. kartografický den proběhl on-line

Tradičně na konci února, v pátek 26. února 2021, se kartografická komunita setkala na odborném semináři Kartografický den Olomouc.

V poslední únorový pátek (23. 2.) roku 2007 zahájili doc. Jaromír Kaňok a prof. Vít Voženílek **první Kartografický den Olomouc**. Motivací pro založení tradice každoročního jednodenního (bezplatného) odborného setkávání byla snaha seznat k diskusnímu stolu kartografie a odborníky z aplikačních oblastí kartografie. Vždyt při sestavení mapy (nebo atlasu) spolu nezbytně spolupracují obvykle tři profese: odborník daného tématu, kartograf a technický pracovník pro výrobu mapy. Pořadí není náhodné – odpovídá důležitosti a odpovědnosti za obsahové, geovizualizační a technologické zpracování mapy. Vždy je potřebné, aby tito **odborníci vzájemně komunikovali** a na tvorbě mapového díla se podíleli společně. Hlavním tématem všech kartografických dnů bylo a je moderní pojetí tematického mapování v geovědních, technických a společenských oborech. Kartografické dny v Olomouci, konané pod záštitou Kartografické společnosti České republiky, Sekce kartografie a geoinformatiky České geografické společnosti, České asociace pro geoinformace a Katedry geoinformatiky Univerzity Palackého v Olomouci, se staly pravidelnou akcí s početným publikem odborníků mnoha profesí.

S ohledem na protipandemická opatření proběhl **15. kartografický den** online. Tradiční setkání kartografů, tematiků (odborníků na řešená témata) a ostatních zájemců o novinky v oblasti kartografické tvorby a praxe se uskutečnilo stejně jako v minulých letech poslední únorový pátek, tedy 26. února 2021.

Tématem jubilejního 15. ročníku bylo **KARTOGRAFIE A TECHNOLOGIE**, a to proto, že technologie zásadně ovlivňují současnou kartografii. Jejich překotný, obtížný sledovatelný vývoj mění zaměření jednotlivých odborníků ve stále úžeji profilované specialisty.

K přednáškám bylo vyzváno několik expertů, aby se podělili o informace o aktuálním vývoji v různých oblastech kartografie a umožnili účastníkům získat představu o současné roli technologií v kartografii – co přináší nového a jak jsou propojeny s dalšími oblastmi praxe. Odborný program moderoval a úvodní příspěvek přednesl prof. Vít Voženílek, vice-president ICA a vedoucí pořádatel katedry.

Na téma **Kartografie ve znamení webu a cloudu** přednesl zajímavý příspěvek Mgr. Petr Přidal, Ph.D. z Klokana Technolo-

gies, Map Tiler. Účastníkům podhalil, jak se zrodil MapTiler, softwarové řešení pro tvorbu digitálních map z rastrových obrazů a geodat. Naznačil, jakou budoucnost má před sebou MapTiler Desktop, software pro převod vašich dat do map s rychlým zvětšením, a v čem spočívá výhoda načítání libovolných obrázků nebo geodat, sestavování dlaždicových map a jejich nahrávání do MapTiler Cloud nebo MapTiler Server.

Vojtěch Buday z Tasty Air se ve svém příspěvku zaměřil na **Prostor a virtuální realitu**. Vysvětlil, jak se ztvárnění prostoru stalo základním stavebním kamenem všech aplikací vyvíjených pro virtuální realitu, protože snaha zachytit minulý, současný nebo i budoucí stav prostředí se neobejde bez nutného zaměření dat, přípravy pokladů a konzultací. Zdůraznil, že kvalitní podklady umožňují díky současným technologiím vytvářet velmi detailní virtuální světy, které mohou uživatele přenést v čase. Své zkušenosti demonstroval na virtuální procházce po olomouckém Svatováclavském návrší ve 12. století a ukázal, jak se okolí dnešní katedrály v čase dramaticky měnilo.

Mgr. Tomáš Němeček a Mgr. Antonín Bačo ze Zeměměřického úřadu představili **Novou generaci aplikací Zeměměřického úřadu na nové technologii**, které spustili na konci léta 2020. Nové responzivní aplikace Geoprohlížeč, Archiv a Analýzy výškopisu sjednocují staré aplikace z pohledu uživatelského prostředí i použité technologie. Autoři popsali vývoj aplikací a jejich doplňování novými funkcemi a opravami na základě zpětné vazby od uživatelů.

Kartografie a DPZ: geografické zabezpečení vojenských misí bylo tématem RNDr. Luboše Bělky, Ph.D. a Ing. Vladimíra Kotláře z Vojenského geografického a hydro-meteorologického úřadu. Ve svém příspěvku ukázali, jak vojenští geografové zpracovávají základní geografické podklady z území

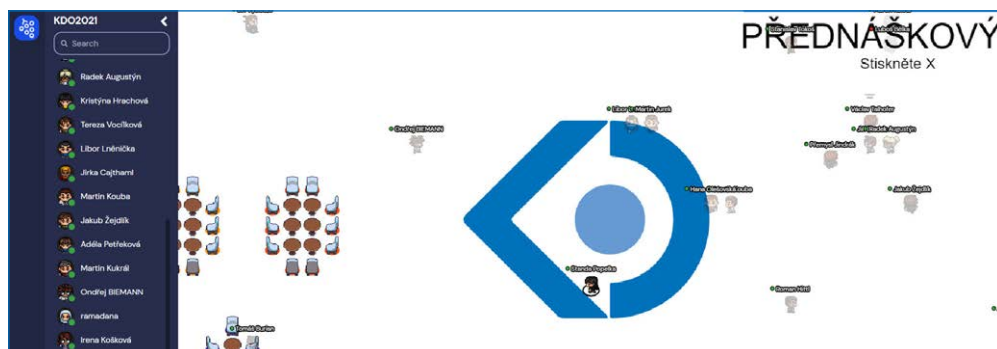
mimo Českou republiku. Na podkladě satelitních snímků velmi vysokého rozlišení připravují vektorové databáze topografických objektů a následně je používají při tvorbě topografických map měřítka 1 : 50 000 podle standardizačních zásad. Přednáška vyústila v představení těchto map jako základního lokalizačního podkladu při vojenských misích Severoatlantické aliance.

Poslední přednáška **Třetí rozměr Katedry geoinformatiky v Olomouci** zazněla od RNDr. Jana Bruse, Ph.D. a Mgr. Radka Barvíře z Univerzity Palackého v Olomouci. Konstatovali, že zobrazovat realitu v prostoru a čase je odvěkým předmětem kartografie. Zatímco v minulých desetiletích byla práce s třetí dimenzí limitována omezeními výpočetní techniky, 21. století přináší více příležitostí, než jsme schopni realizovat. Ve své přednášce odhalili možnosti a úskalí práce s 3D technologiemi. Představili multimedialní tyflogmapy a nejnovější trendy v tyflogkartografii, i právě vydanou knihu, ve které je mnohem více než jen nové možnosti technologie TouchIt3D. Přednášející se dotkli i světa 3D tisku s barevností modelů a interaktivitou. Prostřednictvím virtuální reality nechali účastníkům nahlédnout do horolezeckých terénů a zmínili vznik 3D dat – od dnes už zaniklých středověkých staveb až po kapesní LIDAR.

Nejenom přednášky, následná diskuse, ale i **virtuální prostředí GatherTown** a ZOOM byly pro více než 150 připojených kartografů a technologů novými zkušenostmi. Podle ohlasů účastníků byl 15. ročník kartografického dne Olomouc opět úspěšnou akcí. A proto se organizátoři již nyní zamýšlejí nad tématem pro příští Kartografický den Olomouc, který se bude konat tradičně poslední pátek v únoru 2022.

Vít Voženílek

Přednášky jsou k dispozici na webu kartografickyden.upol.cz.

Nový profesor oboru Geodézie a kartografie: prof. Ing. Jiří Cajthaml, Ph.D., z ČVUT v Praze

Prezident republiky Miloš Zeman jmenoval v sobotu dne 8. května 2021 na návrh Vědecké rady ČVUT v Praze doc. Ing. Jiřího Cajthamla, Ph.D. profesorem pro obor Geodézie a kartografie.

Prof. Ing. Jiří Cajthaml, Ph.D. působí na Katedře geomatiky, Fakulty stavební, ČVUT v Praze a ve své pedagogické a výzkumné činnosti se věnuje zejména kartografii a geografickým informačním systémům. Je garantem všech kartografických předmětů na bakalářském, magisterském i doktorském stupni studia na Fakultě stavební. Každoročně vede řadu bakalářských a diplomových prací s tématy zaměřenými na zpracování či vizualizaci geografických dat. Ve výzkumu se zabývá analýzou a zpřístupněním starých map na internetu a dále tvorbou historických map a atlasů. Zároveň je národním zástupcem v komisi *Commission on Cartographic Heritage into the Digital* Mezinárodní kartografické asociace (ICA) a členem výboru České kartografické společnosti.

Nejvýznamnějším výstupem jeho práce je unikátní Akademický atlas českých dějin, jehož je spoluautorem. Tato publikace vydaná v roce 2014 obsahuje více než 400 historických map pokrývajících české dějiny od pravěku po současnost. Kniha byla několikrát oceněna (např. Kniha roku Nakladatelství Academia, Mapa roku v kategorii Atlasy, soubory a edice map, Hlávkova cena za vědeckou literaturu, Cena předsedy Akademie věd za vynikající výsledek velkého vědeckého významu, Cena rektora ČVUT). Jako první kartografické dílo vůbec byl atlas oceněn literární cenou Magnesia Litera za nakladatelský počín.

K nejvýznamnějšímu akademickému titulu blahopřejeme a přejeme mnoho úspěchů!

Prof. Ing. Jiří Cajthaml, Ph.D.

Webový portál Český historický atlas

Na tištěné atlasové dílo Český historický atlas. Kapitoly z dějin 20. století, které vyšlo v roce 2019 jako výsledek grantové spolupráce Historického ústavu AV ČR, v. v. i. a Katedry geomatiky Stavební fakulty ČVUT v Praze, navazuje nyní jeho podstatně rozšířená elektronická verze – [interaktivní webový portál Český historický atlas](#).

Portál je věnovaný českým a československým dějinám v mezinárodních souvislostech, s výběrem map od středověku do počátku 21. století. Je vytvořený jako volně přístupná webová mapová aplikace s využitím nejmodernějších technologií GIS.

Portál otevírá odborné i široké veřejnosti, žákům a studentům, v České republice a díky anglické verzi i v zahraničí, dosud

nestandardní a v mnoha ohledech inovativní přístup k výsledkům historického výzkumu prostřednictvím digitální historické kartografie, založený na základním i aplikovaném výzkumu předních českých odborníků. Kombinace mapy, textu a doprovodného obrazového materiálu přístupnou formou přibližuje nejen zásadní události z národních dějin, ale také pestrou škálu procesů a jevů, které jejich vývoj ovlivňovaly a formovaly.

Mnohé z nich jsou kartograficky znázorněny vůbec poprvé. Mapy je možno vzájemně komparovat a uživatelé tak mohou sami nacházet nové zajímavé souvislosti.

Portál svým inovativním pojetím přispívá k lepšímu časoprostorovému pochopení dějin a současně k uchování národní paměti a k formování historického vědomí společnosti.

Eva Semotanová, Jiří Cajthaml

Český historický atlas

ATLAS - HISTORICKÁ KARTOGRAFIE - ÚVOD - EN

HRANICE A ÚZEMÍ

V historické kartografii a historické geografii jsou území a hranice států a zemí jedním ze základních témat. Historické mapy a atlasy zachycují hranice a hranicemi také v souvislosti s tematikou vývoje regionů a regionálních identit. Ve společnosti docházelo a stále dochází ke střetům mezi jednotlivými komunitami, nepřetržitě nové hranice vznikají, aby po čase opět zanikly nebo se proměnily. Hranice provázejí člověka od jeho prvních krůčků na planetě Zemi. Historické a současné hranice pokrývají v myšlených vrstvách celý zemský povrch. Jsou skutečné, myšlené, ale vstoupily do nás: náležejí se v prostoru v dokumentech, mapách a vobrazeních i v lidské mysli. Tvoří mantinely, jímají se společností vymezovala a vymezuje na základě různých idejí, ideologií a zájmových či ovládaných krajin. Po staletí člověk modeloval velikost a tvar „svého“ prostoru, boj o přetrvání vystřídal touhu proniknout do neznámých krajin, osvobodit se, osídlit a kultivovat její jejich maximálnímu využití. Pokud úspěšně, ohraničil území, která ovládl, hranicemi skutečnými i mentálními. Odkud až kam? Zněla obyčejná otázka, kterou si lidé kladli v místě svých obydlí, ale i ve vzdálenějším prostoru, jenž dobře znali či teprve poznávali. Odkud až kam se rozkládá kraj, jak ho vnímal bájný praotec Čech? Odsud až tam, odpovídali jeho potomci, rozhodnutí na nová území proniknout. Vlastnit je a využívat. Hranice byly a jsou nedílnou součástí života společnosti. Pohled na jejich prolínání a překrývání napříč staletími otevírá filozofické úvahy o trvalosti lidských zájmů, cílů a tužeb, o míře oprávněnosti záboru cizích území, o relativitě pojmů „trvalý“ a „stabilní“, „definitivní“ či „navždy“, zejména v souvislosti s ideologiemi totalit, je však zřejmé, že hranice znamenají a stále znamenají respektovanou, společenskou výraznou civilizaci, historickou i geografickou hodnotu, spjatou i s vědomím ochrany a bezpečnosti hraničeného území.

Semotanová, E.: Historická geografie českých zemí. Praha 2002, 2006; Semotanová, E. (ed.): Hranice v krajčině. Praha 2020.

Středověk do 12. století Středověk 13.-15. století Raný novověk

Ukázka atlasu, který je dostupný na adrese <https://cha.fsv.cvut.cz/>

Obhájené kvalifikační práce

ČLENSKÉ
OKÉNKO

Geografický ústav Masarykovy univerzity informuje o vybraných kvalifikačních pracích obhájených v roce 2021.

Plný text prací je dostupný prostřednictvím univerzitního informačního systému.

Disertační práce

Vývoj informačního systému na vizualizaci 3D modelů a vývoj prototypu na meranie 3D objektů

Autor: **RNDr. Róbert Cibula, Ph.D.**

Anotace:

3D kartografická vizualizace na internetu patří mezi využívané techniky v různých aplikačních odvětvích. Tyto formy vizualizace se stále častěji objevují i v geologii. Přestože na Slovensku bylo vytvořeno několik 3D geologických modelů, kvůli problémům s exportem z modelovacího softwaru nejsou dostupné na internetu. Práce se věnuje problematice vývoje a implementace webového informačního systému pro 2D a 3D kartografickou vizualizaci přírodních zdrojů a vytvoření prototypu s laserovým snímačem, elektronickým kompasem, GNSS a bluetooth přenosem pro mobilní aplikace na sběr 3D bodů. Prototyp zařízení ověřil možnosti vytváření dat pro 3D modely a jejich následnou publikaci prostřednictvím 3D kartografické vizualizace. V předkládané práci byly analyzovány a definovány uživatelské a technické aspekty 3D vizualizace obecně, ale také s ohledem na specifika v sektorech geologie a lesnictví. Při vývoji prototypu byly vzaty v úvahu navíc také aspekty související s plat-

formami mikropočítačů. Ověření navržených konceptů a nově vyvinutých technologií bylo provedeno na čtyřech zájmových územích. V rámci Hornonitrianské kotliny se ověřovaly metody exportu dat z modelovacího softwaru a hledání vhodného formátu pro zobrazení 3D modelu. Podkladová data pro 3D model areálu Štátného geologického ústavu Dionýza Štúra se vzorky nerostných surovin byly vytvořeny pomocí UAV fotogrammetrie. Dva 3D modely areálu vzniklé různými postupy byly testovány z hlediska odezvy jejich zobrazení. Lesní celek s 1 milionem stromů sloužil pro ověření konceptu zobrazení velkého množství 3D objektů. Na území Slovenské republiky se využily metody získané z území menšího rozsahu a vytvořil se 3D model Slovenské republiky. Výsledky v podobě 3D WebGIS aplikace spolu s měřením odezvy zobrazování jednotlivých 3D modelů byly úspěšně ověřeny na ŠGÚDŠ. Následně byly integrovány do firemního informačního systému. Výsledky disertační práce zařadily Slovenskou republiku mezi státy, které zobrazují 3D geologické modely na internetu.

Diplomové práce

Styly pro vykreslování dat OpenStreetMap a materiály pro jejich výuku

Autor: Jaroslav Willmann

Zdeněk Stachoň

Katedra geoinformatiky Univerzity Palackého v Olomouci informuje o proběhlém rigorózním řízení.

V pondělí 19. dubna 2021 úspěšně absolvoval státní rigorózní zkoušku **RNDr. Rostislav Néték, Ph.D.** Jako rigorózní práce mu byla uznána publikace **Webová kartografie: specifika tvorby interaktivních map na webu**, o které jsme informovali ve [Zpravodaji 4/2020](#).

Úspěšně vypořádané připomínky oponentů práce prof. Jiřího Cajthamla a doc. Otakara Čerby vedly k jednohlasnému souhlasnému stanovisku zkušební komise.

Za Katedru geoinformatiky UP gratulujeme.

Alena Vondráková

VÝVOJ DATOVÉHO MODELU PRO GLOBÁLNÍ PŮDNÍ INFORMAČNÍ SYSTÉM

ČLENSKÉ
OKÉNKO

Po takřka dvou letech dokončil doc. RNDr. Tomáš Řezník, Ph.D. coby konzultant OSN, resp. Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO), výzkumný úkol v podobě vytvoření datového modelu pro Globální půdní informační systém (GloSIS).

Doc. Tomáš Řezník vedl tým dvou desítek odborníků na danou problematiku z Austrálie, České republiky, Německa, Nizozemí, Nového Zélandu, Rakouska a Spojených států amerických. Vytvořený datový model byl předán FAO v podobě UML diagramů tříd, XML schématu i závěrečné zprávy obsahující identifikace požadavků na datový model, vypořádání konfliktů požadavků, použitou metodiku, ale také diskuzi nad otevřenými otázkami.

Ačkoli formální spolupráce skončila, reálně pokračuje zejména ad hoc skupinou zahrnující FAO, Wageningen University & Research, Evropskou komisi, Evropskou environmentální agenturu a doc. Řezníka.

V rámci posledního jednání se účastníci shodli na otevřené licenci k výsledkům konzultace, konkrétně na CC BY-NC-SA 3.0 IGO.

Nejnovější aktivity jsou, mimo jiné, zaměřeny na publikaci dosažených výsledků.

Tomáš Řezník

GeoTechnology CAMP

Ve dnech 16.–18. února 2021 proběhl na Geografickém ústavu MUNI v rámci předmětů GeoTechnology CAMP **workshop zaměřený na problematiku analýzy a vizualizace časoprostorových dat**.

V rámci workshopu vystoupili lektoři:

- CRAUWELS Tom, Customer Support Engineer, HEXAGON / Luciad, Leuven, Belgium,

- MÁLEK Jan, Application Engineer, HEXAGON / Intergraph CS, Prague, Czech Republic,
- ŠPAČEK Vladimír, Senior Presales Consultant, HEXAGON / Intergraph CS, Prague Czech Republic.

Cílem předmětů je ve formě tří až pětidenního kurzu seznámit studenty s vybranou aktuální oblastí GIS (mobilní mapování,

tvorba interaktivních webových vizualizací). Předmět probíhá v angličtině a je zaměřen na praktické prověření získaných znalostí v podobě funkční aplikace. V následujících letech se uvažuje o otevření předmětu zájemcům z jiných univerzit.

Podrobný program workshopu je na [webových stránkách](#) předmětu.

Petr Kubíček

Ptá se redaktor MF DNES

Rozhovor s autorem tematického atlasu Olomouckého kraje Jakubem Žejdlíkem

ROZHOVOR

V úterý 27. dubna 2021 byl v deníku MF Dnes (a na portálu iDNES.cz) publikován článek redaktora Ondřeje Zuntýcha s názvem „Žádná nuda. Studentův atlas ožívají dinosauři“. Článek je o výstupu bakalářské práce Jakuba Žejdlíka z Katedry geoinformatiky Univerzity Palackého v Olomouci. A protože v článkách jsou citovány jen vybrané pasáže uskutečněného rozhovoru, s laskavým svolením pana redaktora jej uveřejňujeme celý.

Proč jste se rozhodl zpracovat zrovna atlas Olomouckého kraje?

Když jsem se rozhodoval nad tématem bakalářské práce, věděl jsem, že budu chtít dělat něco zaměřeného na kartografii a grafický design. Šel jsem tedy za paní doktorkou Vondrákovou, která se na naší katedře na tyto oblasti zaměřuje a která se později stala i mou vedoucí práce, zda by mi doporučila nějaké téma. Paní doktorka mě odkázala na bakalářskou práci Martina Porteše z roku 2017 s názvem „Statistický atlas Olomouce v infografickém provedení“. Martinův atlas mě velmi zaujal a bylo mi jasné, že chci dělat něco podobného. A tak jsme se domluvili, že bych mohl zpracovávat Olomoucký kraj, kde díky dlouhodobé spolupráci s Krajským úřadem byla přislíbena dostupná data.

Co všechno jste chtěl v atlasu zahrnout a co se vám do něj nakonec podařilo dostat?

Už na začátku teoretické části práce jsem začal přemýšlet nad tím, jaká témata bude výsledný atlas vlastně obsahovat. Samozřejmě jsem toho chtěl do atlasu zahrnout co nejvíc, nicméně jsem později musel bohužel nějaká témata z důvodu nedostatku času a dat vypustit. Asi nejdůležitější kapitolou, která v atlase chybí, je kapitola věnující se hospodářství v kraji. Ta by obsahovala například informace o průmyslových a zemědělských oblastech, lesnictví, energetice nebo výzkumu a vývoji v kraji. Dalšími tématy by mohlo být např. životní prostředí, dopravní dostupnost, zdravotnictví, školství, technická infrastruktura a mnoho dalších. Nicméně už to poměrně malé množství témat, které nakonec atlas obsahuje, bylo poměrně náročné na zpracování, jelikož je potřeba během tvorby myslet na hodně věcí (např. správné uspořádání témat, vazby mezi mapami, vizuální provázanost mapy s dalšími grafickými prvky apod.). Zmíněná témata přitom nezůstávají zapomenuta, o ročník níž zpracovává jiný student Atlas přírodních charakteristik Olomouckého kraje, kde využívá data o životním prostředí.

Důležitými podklady pro zpracování atlasu byla data od Olomouckého kraje. Čeho se týkala a jak dobře měl úřad z Vašeho pohledu podklady zpracované?

Data z Krajského úřadu byla pro tvorbu atlasu opravdu stěžejní. Díky spolupráci s Oddělením územního plánování mi byla poskytnuta **data, která slouží zejména pro tvorbu územně analytických podkladů**, a jsou tedy velmi přesná, a to i díky tomu, že jsou přebírána přímo od různých státních institucí (např. Český statistický úřad, Ředitelství silnic a dálnic, Národní památkový ústav). Výhodou těchto dat bylo také to, že obsahují i prostorové informace o plánovaných záměrech v rámci kraje, což jsou informace, ke kterým se běžně není snadné dostat. Data i jejich dokumentace byla podle mě zpracovaná velmi dobře, což mi značně usnadňovalo práci. Měl jsem také velkou výhodu, že jsem byl na Krajském úřadě i v rámci čtyřtýdenní praxe, takže jsem mohl se zaměstnanci úřadu průběžně data a zpracování atlasu konzultovat.

Atlas jste zpracoval velmi poutavě. Můžete srovnat snahu o Vaše grafické zpracování například s atlasy, učebnicemi, které jste měl na střední škole? Jakým směrem se kartografie nebo podoba atlasů vyvíjejí?

Na českém trhu máme dnes tři producenty školních atlasů, což každému umožňuje vybrat si atlas podle vlastních preferencí. Čeho je ale na trhu podle mě nedostatek, jsou právě atlasy zaměřené na jednotlivé kraje. Tyto atlasy by byly ideální pro výuku o regionu na základních a středních školách.

Dle mého názoru jsou české školní atlasy zpracované na velmi dobré úrovni a mým cílem nebylo se s nimi srovnávat, ale naopak ukázat trochu jiný přístup k atlasové tvorbě.

Student geoinformatiky Jakub Žejdlík a atlasem, který je přílohou jeho bakalářské práce.

V současné době, kdy jsme neustále přehlcováni informacemi, už se nikomu nechce číst dlouhé texty nebo hledat informace v nepřehledných tabulkách a grafech. Informace je potřeba předávat v jednoduché, přehledné a hlavně poutavé formě, a díky tomu vzbudit ve čtenářích zájem o dané téma. Právě tento vývoj tedy musí nějakým způsobem reflektovat i kartografie, a tedy i atlasy. Informace, které se z nějakého důvodu nevejdou do mapy, je možné znázornit formou dalšího grafického prvku, což lze například pomocí informační grafiky (infografiky). Osobně si myslím, že se bude v budoucnu kartografie čím dál více propojovat právě s infografikou a dalšími metodami moderní datové vizualizace.

Je něco, co jste se při práci o regionu dozvěděl, zjistil jste něco nového?

Tím, že pocházím z Pardubického kraje, jsem až do práce na atlase nevěděl o Olomouckém kraji téměř nic. Není tedy divu, že pro mě bylo nové skoro všechno. Zaujalo mě zejména obrovské množství přírodních a kulturních památek, které jsou mnohdy takřka zapomenuté, a o to větší zábava je všechny tyto památky objevovat. Díky atlasu jsem navštívil krásné zámky v okolí Olomouce (např. Náměšť na Hané, Čechy pod Kosířem), mnoho rozhleden, Hranickou propast, Praděd a spoustu dalších nádherných míst. Původně jsem chtěl do atlasu zahrnout i vlastní fotografie z cest po kraji, ale vzhledem k tomu, že jsem většinu výletů uskutečnil až po obhájení práce, jsem nakonec použil obrázky jiných autorů.

Pokud by někdo chtěl mít atlas fyzicky, chápu správně, že je potřeba ho nejdříve vytisknout, protože existuje jen ve vzorových verzích?

Zatím existuje stále jen pár fyzických výtisků atlasu, které sloužily jako přílohy při obhajobě práce, a pro veřejnost je tedy atlas dostupný pouze ve webové formě, která ale není ve formátu pro tisk. Pokud ale vše dobře dopadne, tak by mělo dojít k vydání atlasu se zapracováním drobných úprav

doporučených při obhajobě práce v rámci edice M.A.P.S. (Map and Atlas Product Series) vydávané na naší katedře.

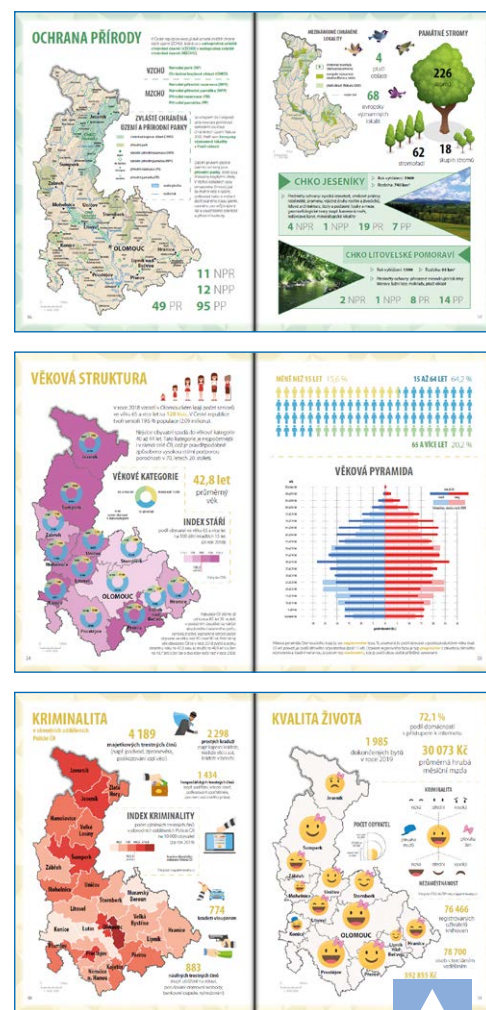
Ozvala se některá instituce, že by chtěla atlas využívat k propagaci?

Původně bylo plánováno vydání atlasu jakožto propagačního materiálu Olomouckého kraje. Především kvůli protipandemickým opatřením ale stále ještě jednání neproběhla.

Získal jste za atlas cenu děkana. Byly i další ohlasy?

V soutěži O cenu děkana jsem se bohužel neumístil v hlavní sekci Vědy o Zemi, nicméně jsem získal druhé místo za poster, který je zároveň povinnou součástí kvalifikačních prací na naší katedře. Zároveň jsem svou práci přihlásil ještě do soutěže Mapa roku 2020, která bude vyhodnocena v následujících týdnech. Na základě své bakalářské práce jsem také napsal článek o infografice v tematických atlasech krajů Česka, který jsem zaslal do redakce slovenského časopisu Kartografické listy. Redakce můj článek přijala a v současné době čekám na jeho posouzení.

Rozhovor uveřejněn se souhlasem redaktora MF DNES Ondřeje Zuntýcha. Děkuje.

Bohuslav Haltmar osmdesátníkem

Na začátku května oslavil významné životní jubileum člen ČKS plk. v. v. Ing. Bohuslav Haltmar. Dovolujeme si popřát vše nejlepší a současně si krátkým textem připomeneme nej důležitější životní milníky a aktivity oslavence.

Bohuslav Haltmar se narodil 1. května 1941 ve Vikýřovicích na Šumpersku. Po maturitě na střední průmyslové škole stavební v Lipníku nad Bečvou nastoupil do vojenského Ženijně technického učiliště, obor topografický, v Bratislavě. V roce 1969 ukončil studium na **Vojenské akademii v Brně**, obor zeměměřický.

Po absolvování postgraduálního studia na Vysoké škole ekonomické v Praze v roce 1983 byl ustanoven náčelníkem reprodukčního odboru Vojenského zeměpisného ústavu. V letech 1984 až 1989 byl příslušníkem topografického oddělení Generálního štábu. V roce 1989 byl jmenován **náčelníkem Vojenského zeměpisného ústavu** a povýšen do hodnosti plukovníka. Z této funkce odešel na vlastní žádost v roce 1992 do zálohy a hned založil **společnost TOPOGRAF**, kde zastával funkci jednatele. Společnost se zabývala zeměměřickými činnostmi. Byl zakládajícím členem **Sdružení přátel Vojenské zeměpisné služby** (2008) a stal se jeho prvním předsedou.

Bohuslav Haltmar se ve své řídicí a odborné činnosti soustředil na oblasti kartografické polygrafie a organizaci řídicích procesů. Zasloužil se o zavedení technologie ofsetového tisku z předzčitlivých tiskových desek a desek elektroodborně oxidovaných. Jeho zásluhou byla v ústavu zavedena efektivní a úsporná technologie regenerace těchto desek a za tímto účelem bylo vybudováno i nové pracoviště, kde se regenerovaly desky i pro Vojenský kartografický ústav v Harmanci. V době jeho velení reprodukčnímu odboru byla odzkoušena a posléze zavedena technologie nuceného lícování v mapové tvorbě. Sjednotil a zdokonalil systémy pro plánování, řízení a kontrolu u přímo podřízených ústavů a zařízení topografické služby i na úrovni topografického oddělení.

K životnímu jubileu blahopřejeme!

Vít Voženílek

Fotografie jubilanta (vpravo) ze setkání s plukovníkem gšt. Ing. Markem Vaňkem z 15. prosince 2020.

Ukázky z atlasu Jakuba Žejdlíka.

Kompletní atlas je k dispozici na [webových stránkách Katedry geoinformatiky UP](#).

Sdružení přátel vojenské zeměpisné a povětrnostní služby

Sdružení přátel vojenské zeměpisné a povětrnostní služby, z. s., sídlící v objektu bývalého Vojenského zeměpisného ústavu na adrese Rooseveltova 23, Praha 6 (dále jen Sdružení) bylo **založeno 20. října 2008** podle tehdy platných zákonných norem, jako subjekt působící v oblasti zájmů Ministerstva obrany ČR. Je samosprávným, dobrovolným, neziskovým a nepolitickým svazkem členů, **sdruzujícím zájemce o historii, vědeckotechnický rozvoj, činnost, výsledky a propagaci Vojenské zeměpisné služby a Vojenské povětrnostní služby**. Základním dokumentem činnosti Sdružení jsou **Stanovy**, ze kterých vychází činnost Sdružení i činnost poboček (Praha, Dobruška, Olomouc a Opava, Brno), které ji konkretizují ve vlastních plánech.

Cílem činnosti je, v souladu s právními normami České republiky a Ministerstva obrany, průzkum a shromažďování údajů a dokumentů o činnostech Vojenské zeměpisné služby a Vojenské povětrnostní služby od jejich vzniku do současnosti.

Cílem sdružení je také **propagovat a seznamovat širokou veřejnost s novými poznatky a výsledky vědeckotechnického rozvoje**. Za tím účelem spolupracuje s orgány Ministerstva obrany a jeho složkami i dalšími odbornými institucemi a zájmovými organizacemi i jednotlivci.

Spolupráce Sdružení s Ministerstvem obrany a Vojenskou zeměpisnou službou je zakotvena v základních **dokumentech**:

- > Memorandum o spolupráci mezi Ministerstvem obrany České republiky a Sdružením přátel vojenské zeměpisné služby,
- > Dohoda o spolupráci mezi Geografickou službou Armády České republiky a Sdružením přátel vojenské zeměpisné a povětrnostní služby,
- > Dohoda o spolupráci mezi Vojenským geografickým a hydrometeorologickým úřadem a Sdružením přátel Vojenské zeměpisné služby.

Ve své **činnosti** se Sdružení zaměřuje zejména na:

- > průzkum a shromažďování údajů a dokumentů o významných etapách činnosti a pracích Vojenské zeměpisné služby a Vojenské povětrnostní služby a o významných pracovnících a jejich díle,
- > propagaci historie, vědeckotechnického přínosu a výsledků práce Vojenské zeměpisné služby a Vojenské povětrnostní služby,
- > organizování odborných seminářů, besed a setkání k významným historickým výročí služeb, jejich bývalých i současných

- částí, k novým vědeckým a technickým poznatkům a jejich uplatnění v praxi,
- > konání populárních přednášek a aktivit, pro členy jiných zájmových spolků, zejména mládeže, k rozvoji a propagaci práce s mapami, digitálními informacemi o území a navigačními a orientačními pomůckami; provádění měření, pozorování a předpovídání počasí, práce s meteorologickými mapami a dalšími informacemi apod., organizování i spoluúčast na zájmové činnosti mládeže s tematikou vojenské geografie a hydrometeorologie,
- > organizování tematických výstav k propagaci historické činnosti a produkce Vojenské zeměpisné služby a Vojenské povětrnostní služby, vyvolání zájmu o zaměstnání topografa, geodeta, geografa, meteorologa – pozorovatele, meteorologa – synoptika, klimatologa, hydrologa nebo dalších odborných profesí Vojenské geografické služby a Vojenské hydrometeorologické služby,
- > organizování výstav prací ze zájmové činnosti bývalých i současných pracovníků služeb,
- > spolupráci s obdobnými zájmovými spolky ve spřátelených armádách,
- > organizování návštěv a ukázek vybraných pracovišť a technologií ze zájmových oborů pro členy Sdružení,
- > rozvíjení společenského života současných i bývalých pracovníků služeb,
- > vedení přehledu o žijících příslušnících služeb, sledování jejich životních jubileí,
- > podíl a pomoc při organizování společenských akcí k významným výročí Vojenské zeměpisné služby a Vojenské povětrnostní služby.

K tomu se Sdružení zavázalo provozovat, **internetový portál** (www.vojzesl.cz) určený především k informování členů, příznivců i veřejnosti o činnosti Sdružení, jeho akcích a aktivitách i současnosti, historii obou služeb a jeho významných historických i současných osobnostech.

K významným aktivitám, které Sdružení uskutečnilo a na kterých se významně podílelo a podílí, patří především:

- > udělení ceny ČESKÁ HLAVA v kategorii „Invence“ v roce 2011 prof. Ing. Viliamu Vatrtovi, DrSc., jako vedoucímu řešitelského týmu, za určení potenciální konstanty W_0 ,
- > vedení a rozvoj webových stránek jako jednu ze stěžejních aktivit Sdružení,
- > odborná konference k 90. výročí vzniku čs. vojenské zeměpisné služby vč. setkání všech absolventů studia oboru geodézie a kartografie na VTA, VAAZ, VA a UO Brno,

- > podíl na tvorbě publikace *Historie Geografické služby AČR 1918–2008*,
- > tvorba historické galerie významných příslušníků vojenské topografické/geografické služby,
- > každoroční organizace otevřeného tenisového turnaje o putovní pohár náčelníka Geografické služby AČR **SENIOR GEO CUP** jako důležitého stmelovacího prvku,
- > vytvoření digitální fotobanky všech společenských historických fotografií VGS uložených v klasickém (papírovém) provedení ve VGHMÚř,
- > zabezpečení aktivit spojených s památkou hrdiny odboje a zástupce velitele Vojenského zeměpisného ústavu generála Josefa Churavého: podání návrhu na pojmenování úřadu jménem hrdiny odboje na *Vojenský geografický a hydrometeorologický úřad generála Josefa Churavého*, zajištění finančních prostředků na zřízení jeho památníku v areálu VGHMÚř, zajištění pravidelných setkání ve významné dny s rodinou generála Churavého,
- > spoluúčast na vytvoření stálé expozice vojenské geografie ve Vlastivědném muzeu v Dobrušce a zajištění stálé odborné průvodcovské služby,
- > uspořádání osmnácti samostatných odborných výstav a besed (Praha, Dobruška, Trutnov, Brno, Praha–Tábor, Olomouc, Opava), tří samostatných odborných konferencí,
- > výuka a práce s topografickou mapou ve školách a na dětských letních táborech.

Bohuslav Haltmar, předseda Sdružení

Za redakci Zpravodaje České kartografické společnosti přejeme mnoho úspěchů do dalších mnoha let činnosti spolku a těšíme se na zajímavé akce.

Více informací o Sdružení přátel vojenské zeměpisné a povětrnostní služby je na www.vojzesl.cz

První ročník virtuální jarní školy

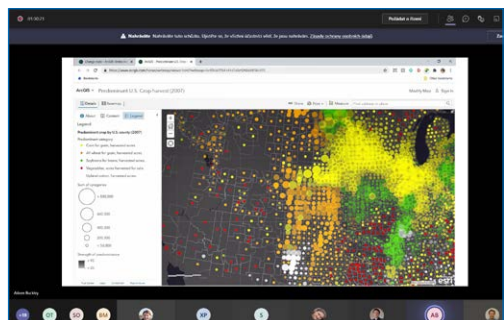
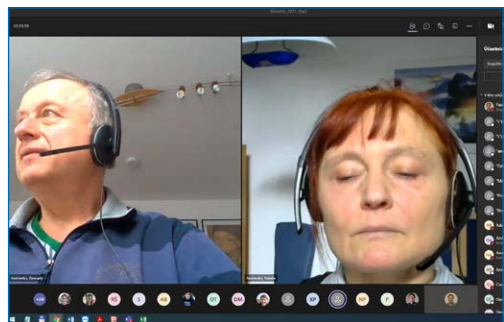
International Spring School on Visualization: Geovisualization in Maps

Řada akcí, které tradičně pořádá Katedra geoinformatiky UP, musela přejít do online režimu. Vznikla tak možná nová tradice, protože organizace virtuální jarní školy měla velký úspěch.

Po letošních Velikonocích se ve dnech 7.–9. dubna 2021 na Katedře geoinformatiky Univerzity Palackého v Olomouci konal první ročník virtuální mezinárodní jarní školy na téma **geovizualizace v mapách**. Celou akcí pod záštitou České kartografické společnosti provázal prof. Vít Voženílek z pořádající katedry a společně se svými kolegy mohl uvést významné experty z oblasti (geo) vizualizace a analýzy prostorových dat. Jarní škola probíhala kombinovaně v prostředí GatherTown a MS Teams. Přes 60 účastníků jarní školy ze všech koutů světa (např. z Kanady, Hongkongu, Thajska a mnoha evropských zemí) vyslechlo přednášku bývalého prezidenta ICA **prof. Menno-Jan Kraaka** (University of Twente) s názvem *Maps of Time*. V ní zaznělo mnoho zajímavých podnětů, jak v mapách pracovat s časem a jak čas ovlivňuje, i v souvislosti pandemií COVID-19, mapování konceptuálního prostoru každého z nás. V sérii přednášek a praktického workshopu pokračovali **Natalia a Gennady Andrienkovi** (City, University of London a Fraunhofer Institute IAIS) s geovizuální analýzou dat. Jejich blok pokrýval širokou problematiku analýzy dat pomocí pokročilých statistických a vizualizačních metod časoprostorových dat. Kromě ostatního vysvětlili koncept tzv. space-time

cube a dalších forem znázornění času, jakožto třetí dimenze, v dvojrozměrném prostředí mapové vizualizace. Následující sekce patřila **Topi Tjukanovovi** (Gispo o.y.) z Finska, který představil možnosti open-source programu QGIS pro efektivní a efektní vizualizaci nejen prostorových dat. Svými ukázkami nejrůznějších vizualizací připomněl, že kartografie je v jistém slova smyslu i umělecká disciplína a že díky dnešním grafickým možnostem existuje nepřeberné množství stylů pro komunikaci mezi mapou a čtenářem. Jarní škola přivítala **Reného Siebera** (ETH Zürich), který ve své přehledové přednášce demonstroval principy kartografie na světově známém Atlasu Švýcarska (Atlas of Switzerland), jehož je hlavním redaktorem. Jako poslední vystoupila **Aileen Buckley** ze společnosti Esri, lídra na poli geografických informačních systémů. Věnovala se možnostem tzv. multivariate mapping v prostředí ArcGIS Pro a ArcGIS Online. Katedra geoinformatiky UP pořádala poprvé plně virtuální vícedenní akci, ale pozitivní ohlas účastníků podpořil rozhodnutí organizátorů zahájit přípravy na další ročník. Ten by se měl uskutečnit v roce 2022 opět v jarních měsících s kartografickým tématem.

Vít Voženílek

Screenshots z průběhu jarní školy Katedry geoinformatiky Univerzity Palackého v Olomouci

ČLENSKÉ OKÉNKO

ČKS INFORMUJE

PRÁCE ODBORNÉ HODNOTÍČÍ KOMISE PRO SOUTĚŽ MAPA ROKU

V tomto roce probíhá **23. ročník** odborné kartografické soutěže Mapa roku. Uzávěrka pro přihlášení produktů do soutěže byla na konci března. Následovala evidence všech přihlášených produktů a jejich **rozdělení jednotlivým členům odborné hodnotící komise** pro soutěž Mapa roku.

Počet přihlášených produktů v jednotlivých kategoriích:

- ▷ Atlasy a soubory map
14 produktů
- ▷ Samostatná kartografická díla
97 produktů
- ▷ Digitální kartografické produkty a aplikace na internetu
7 produktů
- ▷ Kartografická díla pro školy
4 produkty
- ▷ Kartografické výsledky studentských prací
13 hodnocených prací

Schůzka hodnotící komise pro soutěž Mapa roku se uskuteční v červnu.

Hodnotící komise pro soutěž Mapa roku, která je jmenována Výborem České kartografické společnosti, pracuje ve složení:

- ▷ prof. Ing. Jiří Cajthaml, Ph.D.
- ▷ doc. Ing. Václav Čada, CSc.
- ▷ Ing. Přemysl Jindrák
- ▷ RNDr. Ladislav Plánka, CSc.
- ▷ doc. Ing. Marian Rybanský, CSc.,
- ▷ Ing. Petr Skála
- ▷ Mgr. Bc. Zdeněk Stachoň, Ph.D.
- ▷ RNDr. Alena Vondráková, Ph.D.

Slavnostní vyhlášení výsledků soutěže se bude konat v rámci 24. kartografické konference. Podrobnosti a nominace na ocenění Mapa roku 2020 budou již brzy.

Alena Vondráková

MAPA ROKU 2021
odborná soutěž
Česká kartografická společnost

Zeměměřická knihovna VÚGTK je „národní knihovnou“ našeho oboru

Spolupráce mezi řadou institucí a Výzkumným ústavem geodetickým, topografickým a kartografickým, se projevuje i na „zásobování“ zdejší zeměměřické knihovny. Vydáváte také zajímavé publikace v našem oboru? Pak právě na Vás míří apel ředitele VÚGTK.

Zeměměřická knihovna® VÚGTK, v. v. i., je specializovaná knihovna podle §13 zákona č. 257/2001 Sb. a je vedená ve státní evidenci knihoven u Ministerstva kultury ČR. Její počátky sahají do roku 1919 a vzhledem k tomu má ojedinělý a ucelený odborný fond zaměřený na geodetickou astronomii, kosmickou geodezii, matematickou a fyzikální geodezii, geodynamiku, nižší a vyšší geodezii, gravimetrii, mapování, fotogrammetrii, katastr nemovitostí, kartografii a dalších příbuzných oborů.

Knihovní fond tištěných dokumentů obsahuje téměř 44 tisíce knihovních jednotek. Knihovna sloužila jako tzv. odvětvová knihovna a ve velkém shromažďovala všechny relevantní oborové zdroje.

Dnes je stále unikátním zdrojem ohledně historie oboru a je pravidelně využívána především studenty oboru v době psaní kvalifikačních prací a odborníky zabývajícími se jednotlivými aspekty historie oboru.

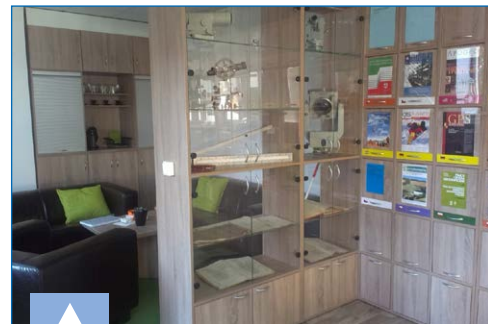
V současnosti ale zaostává a postupně se omezují služby i nákupy. Zeměměřická knihovna na rozdíl od velkých institucí nemá právo žádat povinný výtisk od nakladatelů a nezvládá doplňovat současnou knižní produkci. **Chtěli bychom touto cestou požádat nakladatele vědeckých publikací v ČR zda by nezávězili pravidelné předávání jednoho výtisku novinek z oboru knihovně ve formě daru.**

Kontakt

+420 226 802 323, e-mail: knihovna@vugtk.cz.

Webové stránky

<https://knihovna.vugtk.cz/>

Jiří Drozda

Zeměměřická knihovna VÚGTK.

PREZENTACE ZE SEMINÁŘE »GeoInfoStrategie – co se podařilo a co ne«

Ve středu 24. března 2021 se uskutečnil seminář *GeoInfoStrategie – co se podařilo a co ne*, který zorganizovalo sdružení NemoForum ve spolupráci s dalšími partnery. Odbornou garantkou akce byla RNDr. Eva Kubátová (Ministerstvo vnitra). Zazněly prezentace na zajímavá témata:

- **GeoInfoStrategie – co se podařilo a co ne** – Eva Kubátová, předsedkyně PVPI Rady vlády pro informační společnost, MV
- **Terminologický slovník** – Pavel Hánek, VÚGTK Zdiby
- **Informační systém Národní infrastruktury pro prostorové informace** – Radek Makovec, VÚGTK Zdiby
- **A co bude dál?** – Jitka Coufalová, Eva Kubátová, PVPI; Jiří Čtyrkoký, RVT PD; Jan Kmínek, Radek Wildmann, RVTL
- **Mapy budoucnosti II** – Michal Barbořík, MV
- **BIM: Informační modelování staveb a vystavěného prostředí v souvislostech s NIPI** – Leoš Svoboda, MPO
- **GeoInfoStrategie v rámci resortu MO** – Radek Wildmann, VGHMÚř Dobruška, MO
- **Konsolidace a rozvoj infrastruktur prostorových dat v resortu dopravy** – Kam nás posunula GeoInfoStrategie – Ondřej Šváb, MD
- **INSPIRE v letech GeoInfoStrategie** – Jitka Faugnerová, CENIA, MŽP
- **DTM v kontextu digitalizace stavebního řízení a územního plánování** – Kateřina Vrbová, MMR
- **DTM ČR ve výstavbě 2020** – dosavadní vývoj výstavby krajských DTM – Pavel Matějka, AK ČR
- **Informační systém Digitální mapy veřejné správy** – Jiří Formánek, ČÚZK

VŠECHNY PREZENTACE JSOU K DISPOZICI NA WEBOVÝCH STRÁNKÁCH SDRUŽENÍ NEMOFORUM

Publikace na Katedře geoinformatiky UP

Opět přinášíme informace o publikacích vzniklých na Katedře geoinformatiky Univerzity Palackého v Olomouci. A k tomu odpovědi autorky publikace TYFLOMAPY, TYFLOGRAFIKA, TYFLOKARTOGRAFIE představené ve Zpravodaji 04/2020.

Publikace **Tyflomapy–Tyflografika–Tyflokartografie** autorského kolektivu z Univerzity Palackého v Olomouci vzbudila zájem nejen u kartografů, ale také u speciálních pedagogů, a většina nákladu je již rozebrána. Na otázky odpovídá vedoucí autorského kolektivu RNDr. Alena Vondráková, Ph.D., LL.M.

Jaká byla motivace pro tvorbu publikace?

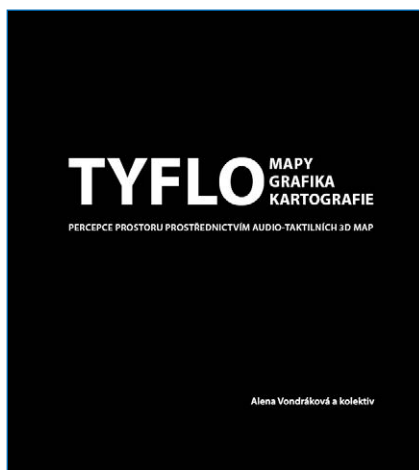
Problematice tyflokartografie, tedy tvorby map pro osoby s těžkým zrakovým postižením, se na katedře věnujeme již od roku 2008. Specifika kartografického znázornění v tyflomapách mě už tehdy zaujala stejně jako sociální význam tohoto výzkumu. Když jsme se pak po letech vrátili k tvorbě tyflomap v rozšířeném kolektivu, tak jsem najednou zjistila, že se v rešerších stále odkazujeme na českou literaturu ze sedmdesátých let a její drobné úpravy z přelomu milénia, ale že u nás žádná podobná publikace po mnoho let nevznikla. Takže jsem od začátku počítala s tím, že výsledky výzkumu budeme publikovat nejen v článcích, ale i v knižní formě.

V čem je kniha unikátní?

Především svým odborným rozsahem. Kniha shrnuje výzkum v oblasti tyflokartografie, věnuje se základním principům tyflografiky a didaktickým postupům při práci s uživateli tyflomap, ukazuje nejmodernější možnosti 3D tisku a propojuje tato témata interdisciplinárními přístupy. Vyzdvihla bych přitom hlavně kvalitu autorského kolektivu, kdy obsah i forma zpracování jsou tím, co čtenáři nejvíce chválí. Prof. Voženílek problematiku tyflomap na katedru přinesl a byl hlavním řešitelem prvních projektů, kdy byly postaveny teoretické základy. Dr. Brus a Mgr. Barviř jsou odborníci na slovo vzatí v oblasti 3D tisku, nebojí se experimentovat a tím vytvářet stále nové a lepší postupy při výrobě tyflomap. Kolegyně z Ústavu speciálněpedagogických studií pak uvádějí naše výstupy do praxe, což je obrovsky důležité. Bez spolupráce všech těchto lidí by publikace vzniknout nemohla.

Jak lze publikaci získat?

Poslední kusy jsou k dispozici u autorů. Publikace je také pro zájemce k dispozici v PDF prostřednictvím [webu projektu](#). A v případě zájmu se na mě může kdokoli obrátit.

Atlas Moravskoslezského kraje: Nový regionální tematický atlas s velkým podílem infografického provedení

Katedra geoinformatiky Univerzity Palackého v Olomouci ve spolupráci se společností **Urban Planner**, s. r. o., připravila pro Moravskoslezský kraj nový regionální tematický atlas s velkým podílem infografického provedení.

Atlas Moravskoslezského kraje nabízí unikátní systematický pohled na přírodní i socioekonomické charakteristiky regionu na východě naší země. V osmi kapitolách korespondujících se *Strategií rozvoje kraje* jsou informace o kraji prezentovány v 532 prvcích, z toho ve 111 mapách, 93 grafech a diagramech, 12 schématech, 74 tabulkách a přehledech, 123 textových polích a 119 ilustracích. Všechny prvky umožňují rychlé a přesné pochopení znázorňovaných témat.

Kromě tradičních geografických témat jsou v Atlasu obsaženy specifické jevy, např. nehodovost, kriminalita, technická vybavenost, které vyžadovaly zpracování méně často používaných nebo obtížně dostupných datových sad.

Oproti atlasům obdobného zaměření, které v minulosti vznikly pro řadu krajů, má Atlas Moravskoslezského kraje více než dvojnásobný rozsah. Atlas je sestaven jako interaktivní PDF soubor umožňující snadné procházení mezi jednotlivými kapitolami. Atlas mimo jiné prezentuje a vyhodnocuje hlavní a vedlejší indikátory stanovené *Strategií rozvoje kraje* a pátou úplnou aktualizací Územně analytických podkladů Moravskoslezského kraje.

Atlas je dostupný [ke stažení](#) na webu Moravskoslezského kraje a dále také na webu hrajemskrajem.cz v podobě vložené prohlížečky (bez interaktivních funkcí).

Burian, J. a kol. *Atlas Moravskoslezského kraje: lidé, podnikání, prostředí*. Olomouc: Urban Planner, s. r. o., pro Moravskoslezský kraj, 2021. 89 s. ISBN 978-80-270-9454-7.

T-MAPY oznamují majetkové propojení se společností GRID

T-MAPY spol. s r.o., jeden z lídrů v oblasti geo-informačních technologií v České republice, s potěšením oznamují **úspěšné majetkové propojení** se společností GRID, a.s.

Pražská firma GRID se zaměřuje na výkon geodetických a kartografických prací. Je špičkou v oblasti inženýrské geodézie a jedním z lídrů v oblasti mobilního mapování v České republice. Stejně jako T-MAPY je významným členem Asociace podnikatelů v geomatice.

T-MAPY se po dokončení transakce stávají majitelem **58 % akcií GRIDu**. Tento strategický krok je součástí dlouhodobého růstu a posilování pozice obou firem na česko-slovenském trhu geomatiky.

„Vstup T-MAP do společnosti GRID zapadá do naší strategie směřující k větší agregaci subjektů na poli geomatiky a představuje skvělou příležitost k posílení portfolia služeb obou společností,“ říká **Ing. Jiří Bradáč, jednatel společnosti T-MAPY a nový předseda předsta-**

venstva GRIDu. „Propojením know-how obou firem výrazně vzroste naše společná schopnost kvalitně se pohybovat na poli DTM, 3D GIS a BIM či AM/FM jak z pohledu softwarových řešení, tak z pohledu geodat nejvyšší kvality. Jsme pevně přesvědčeni, že vzniklé partnerství má jasný synergický potenciál v duchu 1+1 >> 2 a bude pozitivně přijato jak zákazníky, tak partnery obou společností.“

Ing. Zbyněk Kugler, výkonný ředitel GRIDu, k transakci dodává: „Vstup T-MAP do GRIDu vítáme a **těšíme se na budoucí spolupráci.** Spojená platforma GRID a T-MAPY bude velmi silná v kompletním řešení problematik geomatiky v širším kontextu. Od tohoto kroku si slibují posílení a další posilování v technologickém vývoji, jak tvorby geodat, tak i jejich vyhodnocení, publikace i finálního zobrazení a zhodnocení. Pro naše stávající i budoucí partnery je nové spojenectví potvrzením kvalitní spolupráce a její posilování na všech úrovních.“

Martin Čapoun, T-MAPY

V TŘEBÍČI GIS POMÁHÁ SE SPRÁVOU BLOKOVÉHO ČIŠTĚNÍ

Město Třebíč spravuje 150 km místních komunikací III. třídy, 165 km komunikací IV. třídy a 77 ha veřejných ploch zeleně. Pro všechny tyto plochy musí zajistit několikrát ročně řádnou údržbu v rámci blokového čištění včetně zimní údržby. Město nevlastní společnost typu technických služeb a péče o městský majetek je řešena privátními subjekty.

I z toho důvodu potřebuje městský úřad velmi přesně evidovat čištěné plochy. Zpočátku byla tato agenda vedena lokálně u správce GIS, v roce 2017 bylo nasazeno sofistikovanější řešení v podobě specializované aplikace **Blokové čištění** od společnosti T-MAPY.

Martin Čapoun, T-MAPY

GIS města Brna oslavil 15 let

V září 2020 to bylo přesně 15 let, co začal vznikat bezpochyby jeden z nejlepších a nejpokročilejších geografických informačních systémů v České republice, GIS města Brna (GISMB).

Na GISMB pracuje především oddělení GIS Odboru městské informatiky Magistrátu města Brna ve spolupráci s firmou T-MAPY. Budování celého systému začalo v roce 2005, v roce 2006 pak vznikla první webová aplikace.

Od roku 2005 celý systém prošel řadou změn a po letech kontinuálního vývoje samozřejmě vypadá úplně jinak, než na jeho začátku. Aktuálně čítá zhruba **240 aplikací**, rozdělených na interní a ty pro veřejnost.

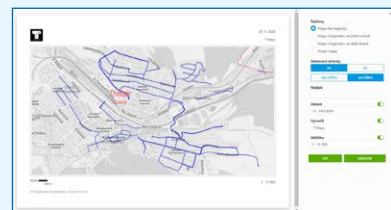
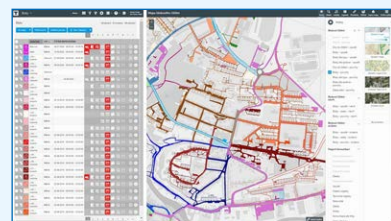
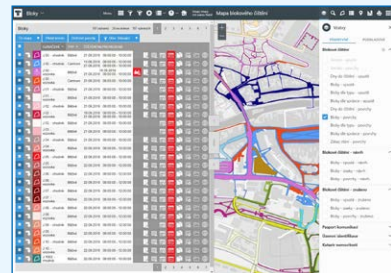
Brněnských úspěchů na poli městských GIS si všimli i v zahraničí, v letech 2009 a 2015 získalo město Brno za vybudování tohoto systému významné a prestižní ocenění na světové konferenci Esri: **cenu ESRI SAG (Special Achievement in GIS) Awards.**

A jaké aplikace GISMB jsou nejoblíbenější? Z interních je to určitě vše kolem katastru nemovitostí, majetku města a digitální technické mapy. Veřejnost nejčastěji navštěvuje aplikace s tematikou územního plánování, brněnských hřbitovů, výkopových prací, oblíbené jsou také aplikace zobrazující historické letecké snímky nebo mapa pro participativní rozpočet.

T-MAPY blahopřeje celému oddělení GIS Magistrátu města Brna k tomuto krásnému jubileu a projektu samotnému přejí minimálně dalších 15 úspěšných let.

Díky, že můžeme být u toho!

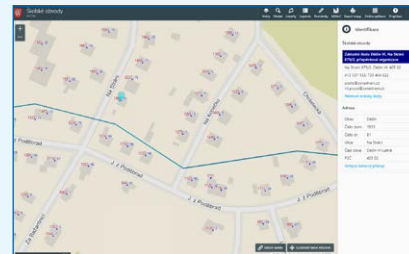
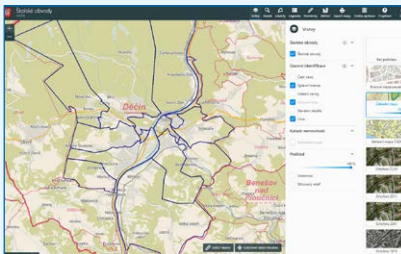
Martin Čapoun, T-MAPY

Do jakého školského obvodu spadá moje bydliště? V Děčíně poradí nová mapa

Od 1. dubna začal **zápis dětí do prvních tříd** základních škol. Ve větších městech jsou spádové obvody jednotlivých škol vyhlášeny městskou vyhláškou a s měnícím se počtem dětí v dané lokalitě se mohou měnit i tyto obvody. Jak tedy zjistím, **která škola je pro mé dítě spádová?** V Děčíně zjednodušili rodičům budoucích prvňáčků hledání díky **nové mapové aplikaci.**

Martin Čapoun, T-MAPY

Vyšlo (nejen) pro kartografy

Geodetický a kartografický obzor 2/2021

LESŇÁK, M., KUBASÁK, T., RAŠKOVIČ, V.

[Návrh tvorby vektorovej katastrálnej mapy implementovanej z vektorovej katastrálnej mapy nečíselnej transformovanej](#)

ŠVEHLOVÁ, I. [Padesát zasedání Návoslovné komise ČÚZK](#)

Geodetický a kartografický obzor 3/2021

NÉTEK, R., VOŽENÍLEK, V., RYCHTAŘÍKOVÁ, J. [Webová kartografie pro nástroje demografických analýz](#)

KOLÁŘOVÁ, K. [Vincenc Hlavinka a jeho význam pro chorvatskou geodézii a československo-chorvatské vztahy](#)

Geodetický a kartografický obzor 4/2021

MACKOVČIN, P. [Německé vojenské mapy československé části Slezska z let 1936–1945](#)

Geodetický a kartografický obzor 5/2021

HONTI, R. [Odhad sférických plôch z mračien bodov](#)

LANGR, J. [Mapy pro orientační běh](#)

International Journal of Cartography, 2020, Volume 6, Issue 3 Cartography and Education

Cartwright, W., Ruas, W.

[Maps – essential information resources for integration, analysis and informing \(Editorial\)](#)

Trainor, T. [A year like no other – the ICA during the pandemic](#)

Tent, J. [The 1705 van Delft expedition to northern Australia: a toponymic perspective](#)

Gómez, P. M., García, E. L., Santiago, A. R.

[Strengthening resilience in the Caribbean region through the Spatial Data Infrastructures](#)

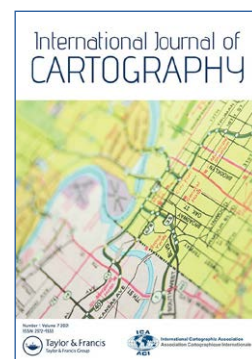
Kunimune, J. H. [Minimum-error world map projections defined by polydimensional meshes](#)

Andrienko, G., Andrienko, N., Kureshi, I., Lee, K., Smith, I., Staykova, T.

[Automating and utilising equal-distribution data classification](#)

Demhardt, I.J. [Maps in History: Fighting Epidemics](#)

Almeida, B. [Famous charts and forgotten fragments: exploring correlations in early Portuguese nautical cartography](#)

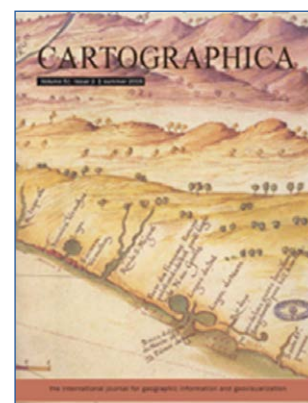
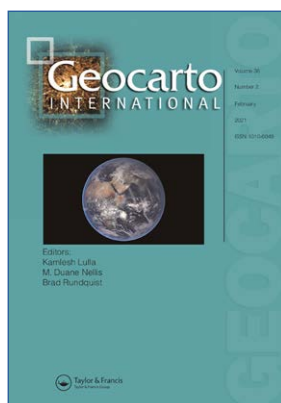
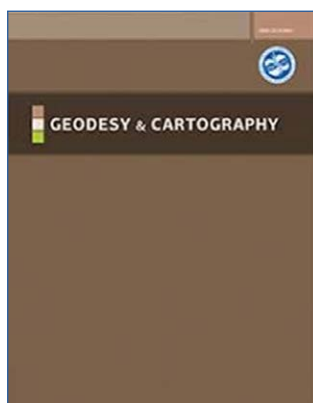
Další zdroje informací

Pro kartografy vychází řada dalších vědeckých článků, jejichž přístup je však zpoplatněn.

I přesto jsou jejich abstrakty zdrojem inspirací.

- [The Cartographic Journal](#) [Geodesy and Cartography](#)
- [Geocarto International](#) [Journal of Maps](#)
- [Cartographica](#) [Cartography and Geographic Information Society](#)

Vít Voženílek

Informace a kalendář akcí

PLÁNOVANÉ AKCE v roce 2021

ČKS INFORMUJE

27.–29. května 2021

[IGU Conference](#)
[on Heritage Geographies](#)

28. června až 1. července 2021

[8th EUGEO Congress](#)
[on the Geography of Europe](#)

12.–15. července 2021

[Esri User Conference](#)

1.–4. září 2021

[20. Kartographiehistorisches Colloquium](#)

8.–10. září 2021

[24. kartografická konference](#)

14. září 2021

[ICA Workshop on Analytical Reasoning: Cartography, Visualization, Design](#)

14.–18. prosince 2021

[30. International Cartographic Conference](#)

Pokud pořádáte akci se zaměřením na kartografii, geoinformatiku a příbuzné obory, dejte nám o ní vědět.

Rádi uveřejníme pozvánku i s podrobnějšími informacemi.

Stačí poslat informaci na email alena.vondrakova@upol.cz.

Děkujeme!

smutná zpráva
Ian Masser
1937–2021

S velkým smutkem obdržela komunita kartografů a geoinformatiků zprávu o smrti profesora Iana Massera, jednoho z nejvýznamnějších GI vědců na světě.

Narodil se v Yorku 14. září 1937. Svou akademickou kariéru zahájil na univerzitě v Liverpoolu, kde získal doktorát a svoji první akademickou pozici. Během dlouhé kariéry působil na University of Sheffield, Utrecht University, University of Twente (ITC) a KU Leuven. Byl hostujícím profesorem na různých univerzitách po celém světě a poradcem mnoha národních a mezinárodních agentur. Během své kariéry vydal více než 20 knih, více než 300 příspěvků v recenzovaných časopisech, editoval knihy a sborníky

z konferencí. Ian vždy zdůrazňoval důležitost spolupráce.

Díky jeho kontaktům, inspiraci a nadšení bylo iniciováno a poté podporováno mnoho organizací a společných aktivit. Ve Velké Británii působil jako koordinátor podpory Rady pro hospodářský a sociální výzkum pro regionální výzkumné laboratoře. Později spoluřídil iniciativu GISDATA, byl prvním prezidentem EURO-GI a prezidentem GSDI. V roce 1998 byl na konferenci v Enschede zvolen prvním prezidentem společnosti AGILE.

Jeho energie byla téměř nevyčerpatelná, jeho nápady převratné a jeho vedení inspirativní.

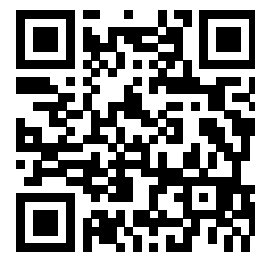
ČTETE SI TIŠTĚNÝ ZPRAVODAJ ČKS?

Všechna čísla jsou dostupná online na [webových stránkách](#) České kartografické společnosti.

Výhodou digitální verze Zpravodaje jsou aktivní linky na uvedené webové stránky a další odkazy vedoucí k podrobnějším informacím.

Staňte se členem ČKS!

Členové dostávají link na aktuální číslo hned po jeho vydání.

INFORMACE DO ZPRAVODAJE ČKS

Máte zajímavé zprávy z oboru, které by měly mít své místo ve Zpravodaji ČKS? Kontaktujte, prosím, členy redakce na níže uvedených adresách a domluvte se na požadovaném rozsahu a formě. Rádi uveřejníme pozvánky, reportáže z proběhlých akcí, informace o zajímavém dění v oboru a informace o členech a aktivitách ČKS.

Redakce

RNDr. Alena Vondráková, Ph.D., LL.M. (alena.vondrakova@upol.cz) šéfredaktor, technická redakce, prof. RNDr. Vít Voženílek, CSc. (vito.vozenilek@upol.cz), Ing. Růžena Zimová, Ph.D. (zimova@fsv.cvut.cz), prof. Ing. Václav Talhofer, CSc. (vaclav.talhofer@unob.cz)

Fotografie a obrázky

Stanislav Popelka, Vít Voženílek, Alena Vondráková, Archiv ČVUT, Archiv VÚGTK, Jakub Žejdlík, Katedra geoinformatiky UP, ICA, archiv ČKS

ISSN 2571-4708 (print), ISSN 2571-4716 (online)